

# GPP4Growth - Politikas kopsavilkums A3.5 -



## Kas ir ZPI ?

Zaļais publiskais iepirkums (ZPI) ir process, kura ietvaros valsts iestādes cenšas iepirkt preces, pakalpojumus un būvdarbus ar iespējami mazāku ietekmi uz vidi visā to dzīves ciklā, salīdzinot ar citā veidā iegūtām precēm, pakalpojumiem un darbiem ar tādu pašu primāro funkciju.

## Kas ir GPP4Growth?

GPP4Growth apvieno deviņu valsts iestāžu pieredzi un praksi no visas ES, lai uzlabotu šo valsts iestāžu spēju īstenot politiku, kas veicina ekoloģiskus jauninājumus un videi draudzīgu izaugsmi ar "zaļo publisko iepirkumu" (ZPI). 14% no ES kopējā IKP patērē Eiropas valsts iestādes. Šo publisko izdevumu precēm, pakalpojumiem un darbiem kopējā paredzamā vērtība ir EUR 1,8 triljoni gadā. Šo būtisko valsts varas "pirktspēju" var izmantot, lai veicinātu eko inovācijas, resursu efektivitāti un videi draudzīgu izaugsmi, veicinot videi draudzīgas un ar resursu efektivitāti saistītas preces un pakalpojumus.

## GPP4Growth Reģionu samits par ZPI



## Kopsavilkums

GPP4Growth reģionu samits par GPP notika 2019. gada decembrī Sliemā, Maltā. Samita mērķis bija sapulcināt ieinteresētās personas no visiem GPP4Growth partnerreģioniem, lai dalītos pieredzē par zaļo publisko iepirkumu (ZPI), koncentrējoties uz izpratni par pašreizējo tirgus gatavību un nākotnes potenciālu nodrošināt videi draudzīgākus produktus un pakalpojumus valsts pircējiem un tirgum kopumā. Ar visaptverošu ievades materiālu un vairākām prezentācijām un paneldiskusijām dalībnieki vēl vairāk padziļināja izpratni par jautājumiem un dalījās ar savu būtisko pieredzi un zināšanām ar projekta partneriem. Samits arī iezīmēja šī Interreg projekta pirmā posma beigas.

## Ievads

GPP4Growth reģionu samits notika Sliemā, Maltā, 2019. gada 10. decembrī. Pasākums pulcēja ieinteresētās personas, kas iesaistītas ZPI no visas Eiropas, lai diskutētu un dalītos ar savu pieredzi ZPI jomā, kā arī lai diskutētu par to, cik šobrīd tirgus ir gatavs piegādāt videi draudzīgus produktus un pakalpojumus.

Pirms samita Maltas reģionālās attīstības un dialoga fonds (MRDDF), GPP4Growth partneris, sagatavoja izejvielu par zaļo produktu un pakalpojumu pieejamību tirgū ES. Ieguldījuma, kas tika izplatīts dalībniekiem pirms pasākuma, mērķis bija noteikt plašāku kontekstu diskusijām, kas notiks samita laikā. Rakstā dalībniekiem tika sniegta pamatinformācija par zaļo publisko iepirkumu, ES tirgu, videi draudzīgu produktu un pakalpojumu potenciālu šajā tirgū un daudz ko citu.

Ievaddokumenta galvenais kontekstuālais saturs ir parādīts zemāk, kam seko satura kopsavilkums, kas tika prezentēts pašā augstākā līmeņa sanāksmē.



## Konteksta iestatīšana

### Publiskā iepirkuma lielums pret IKP

2018. gadā ES iekšzemes kopprodukts (IKP) bija 15,3 triljoni euro. No tiem aptuveni 20% ir izdevumi, kas saistīti ar publisko iepirkumu; vairāk nekā 3 triljoni euro. Tāpēc jebkuras izmaiņas ES mērogā valsts iestāžu iepirkuma praksē var ļoti ietekmēt tirgū pieprasīto un tādējādi piegādāto produktu un pakalpojumu raksturu. Ja 20% tirgus pieprasa videi draudzīgākas iespējas, preču un pakalpojumu sniedzēji to nevar ignorēt. Vienkārši tas, ka publiskais iepirkums ir galvenais pieprasījuma avots, padara GPP4Growth projekta darbu tik svarīgu, būtisku un potenciāli ietekmīgu.



### Patērētāju attieksme

Reģionu samita darba dokumentā norādīts, ka Eirobarometra pētījums parāda:

- produkta ietekme uz vidi ir trešais vissvarīgākais faktors ES patērētājiem pēc produkta kvalitātes un cenas;

- gandrīz puse patērētāju uzskata, ka vides marķējumi ir neskaidri;

- tikai 6% iedzīvotāju pilnībā uzticas ražotāju apgalvojumiem par viņu produktu ekoloģiskajiem raksturlielumiem.

### Kritiskās patēriņa jomas

Vairāk nekā puse mājsaimniecību izdevumu ES tiek tērēta mājoklim, ūdenim, elektrībai, gāzei un citai degvielai, transportam, pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem un citām precēm un pakalpojumiem. Tādēļ šo patēriņa zonu "zaļināšana" ir būtiska, lai kopumā izveidotu ilgtspējīgāku ekonomiku.

### Daudz produktu

Kopējais ES ražoto produktu daudzums pārsniedz 10 miljardus kilogramu. Lai samazinātu atkritumu daudzumu, kas rodas no šī milzīgā ražošanas apjoma, ir nepieciešami kolektīvi centieni regulēšanas, projektēšanas un pieprasījuma jomā, lai mazinātu šo produktu ražošanas, lietošanas un iznīcināšanas negatīvo ietekmi uz vidi.

### Pieprasījums pēc videi draudzīgiem produktiem un pakalpojumiem

Jo lielāks būs pieprasījums pēc videi draudzīgiem vai "zaļiem" produktiem tirgū, jo augstāks būs ekoloģisko jauninājumu un ieguldījumu zaļajos produktos līmenis. Lai izmērītu pieprasījumu pēc videi draudzīgiem produktiem, ir jāidentificē, kas konkrēti ir "zaļš" produkts. To ir daudz vieglāk izdarīt produktu kategorijās, kurām ir noteikti un apstiprināti zaļie kritēriji, tas ir, ir jāizpilda kritēriji, lai konkrēto produktu uzskatītu par videi draudzīgāku "zaļo" iespēju. Starp produktu kategorijām, par kurām vēl nav pieņemti saskaņoti zaļie kritēriji, daudz grūtāk ir noteikt, kurš produkts vai pakalpojums ir "zaļš", un pēc tam izmērīt pieprasījumu pēc šīs konkrētās iespējas. (Skatiet šī Tsajā lappusē to produktu kategoriju sarakstu, kurām jau ir noteikti zaļie GPP kritēriji.)

### Izmaiņas ZPI uzņemšanā

ZPI prakses ieviešanas līmenis dažādās ES dalībvalstīs atšķiras ne tikai dažādās valstīs, bet arī dažādās produktu kategorijās. Pastāvīga skaidru, izmērāmu zaļo kritēriju izstrāde dažādām produktu kategorijām kā potenciāls politikas pasākums palīdzēs pēdējam jautājumam, savukārt projekta GPP4Growth darbam, kas paredzēts ZPI popularizēšanai kopumā, vajadzētu palīdzēt iepriekšējam.

### Ekomarķējums ES

ES tirgū ir pieejami 72 797 ar ekomarķējumu saistīti produkti un pakalpojumi. Šis skaitlis ir trīskāršs salīdzinājumā ar 2010. gadā pieejamo skaitu. Tikai pēdējos trīs gados ES ekomarķējuma licenču skaits ir pieaudzis par 88% ar vislielāko pieaugumu starp šādām produktu grupām: kopējamaiss un grafiskais papīrs, salvetes papīrs, krāsas un lakas, tekstilizstrādājumi. Valstis, kurās piešķirts visvairāk produktu, ir Spānija, Itālija, Vācija, Beļģija un Francija.

## Konteksta iestatīšana turpinājums ...

### Publiskais iepirkums un dzīves cikla izmaksas

Lielais pieprasījums, ko pārstāv publiskais iepirkums, palielina dzīves cikla izmaksu (LCC) pieejas ieguvumus, novērtējot potenciālās produktu vai pakalpojumu iespējas, kuru vērtība tiek vērtēta nevis cenas ziņā īstermiņā, bet gan ar kopējo ietekmi (ieskaitot ietekmi uz vidi). ) par doto iespēju visā tā dzīves ciklā; sākot ar ražošanu, izmantojot to un beidzot ar to iznīcināšanu. Līdz 2016. gadam katrai Eiropas valstij bija jāiekļauj savos tiesību aktos ES direktīvas 2014/24 / ES un 2014/25 / ES, kas atļauj un veicina LCC pieeju visos publiskajos iepirkumos.

Galvenie izaicinājumi visaptverošai LCC ieviešanai praksē ir šādi: iepirkuma darbinieki nezina, kā to īstenot; uzticamu datu trūkums pareizu aprēķinu veikšanai; noteiktu produktu ietekmes uz vidi mērīšanas sarežģītība; neregulārs konflikts starp zemākām izmaksām un zemākas ietekmes uz vidi iespējām. Tā kā valsts iestādes galu galā kalpo sabiedrībai, pašreizējā tendence ir vēlēties pieņemt LCC publiskā iepirkuma praksē, jo LCC, pilnībā izmantojot savu potenciālu, ņem vērā visu konkrētā varianta ietekmi uz sabiedrību un vidi.



GPP4Growth reģionu samits par GPP notikumu notika 2019. gada 10. un 11. decembrī Sliemā, Maltā. Pasākumā piedalījās apmēram 50 ieinteresēto personu no deviņiem GPP4Growth partnerreģioniem.

### GPP4Growth reģionu samits

Reģionu sammitā GPP4Growth projekta darbs pēdējo trīs gadu laikā tika izklāstīts Grieķijas Patras universitātes, GPP4Growth partnera, prezentācijā. Prezentācija parādīja, ka projekta darbs ir devis labumu sabiedriskajām organizācijām, politikas veidošanai partnerreģionos un piedāvājuma puses ieinteresētajām personām: rīkojot starpreģionu seminārus valsts iestāžu pārstāvjiem par dažādām pieejām ZPI, ekomarķējumiem, ZPI uzraudzību un daudz ko citu; ZPI pieredzes salīdzināšana partnerreģionos; politikas ieteikumu ģenerēšana GPP4Growth reģioniem



un rīcības plānu izstrāde, lai uzlabotu politikas instrumentus, kas identificēti deviņos partneru reģionos saistībā ar ZPI; to faktoru izpēte un izpratne, kas ietekmē uzņēmumu dalību ZPI; izveidot ieinteresēto personu grupas katrā no deviņiem GPP4Growth reģioniem, kas sastāv no valsts un privātajiem pārstāvjiem, un rīkot sešas ieinteresēto personu sanāksmes ar katru no šīm grupām; labas prakses rokasgrāmatas izveidošana, kurā ir daudz veiksmīgu ZPI piemēru piegādātājiem un pircējiem, no kuriem mācīties; politikas pārskatu un resursiem bagātas tīmekļa vietnes sagatavošana un citu galveno pasākumu, piemēram, Reģionu samita, rīkošana, lai sabiedrībā palielinātu izpratni par ZPI un uzlabotu ieinteresēto personu iesaisti šajā tēmā.

ZPI stāvoklis uzņēmējā valstī Maltā veidoja vēl vienas augstākā līmeņa sanāksmes prezentācijas saturu. Viens īpašs pasākums, kas tiek veikts Maltā praktiskā līmenī, lai nodrošinātu, ka ZPI apsvērumi ir daļa no iespējami daudziem individuāliem iepirkuma procesiem, ir lūgt iepirkuma darbiniekus, izsludinot konkursu uz savām sistēmām, norādīt, vai attiecīgais ietilpst ZPI darbības jomā vai nē. Ja darbinieki norāda, ka pašreizējais uzaicinājums uz konkursu patiešām ietilpst ZPI darbības jomā, viņiem ir jānorāda, kura produktu kategorija "zaļie kritēriji" ir īpaši iekļauta uzaicinājumā, un katra izvēlēta kritērija paredzētais budžets. Ja darbinieki norāda, ka pašreizējais uzaicinājums uz konkursu neietilpst ZPI darbības jomā, viņiem jāsniedz paskaidrojums, kāpēc ZPI apsvērumi nav piemērojami konkrētajam uzaicinājumam.

Reģionu samita laikā notika arī vairākas paneļdiskusijas.

(turpinājums nākamajā lappusē...)

#### ZPI labas prakses rokasgrāmata

GPP4Growth projekta partnera Zemgales plānošanas reģiona sastādītajā rokasgrāmatā ir 20 iepirkuma lietu piemēri, kuros ietverta ZPI prakse.

Rokasgrāmata saucas "Labas prakses rokasgrāmata veiksmīgām ZPI lietām", un to var lejupielādēt GPP4Growth vietnes sadaļā "Bibliotēka".

## ES zaļie kritēriji

ES šādām produktu kategorijām jau ir GPP darbības kritēriji, kurus valsts iestādes var izmantot iepirkumu procesos:

- Tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi
- Datori un monitori
- kopēšana un grafika papīrs
- elektriskās un elektroniskais aprīkojums (veselības nozare)
- Elektrība
- Ēdieni un ēdināšana pakalpojumi
- attēlveidošanas aprīkojums
- Biroju ēka projektēšana, būvniecība un vadība
- krāsas, lakas un ceļa apzīmējumi
- ceļu projektēšana, būvniecība un uzturēšana
- Sanitārie krāni
- ceļa apgaismojums un luksofori
- tekstilizstrādājumi
- Tualetes un pisuāri
- Autotransports
- notekūdeņi infrastruktūra
- Ūdens bāzes sildītāji

## JAUTĀJUMI

Kontaktpersona:

Komunikācijas, klimata pārmaiņu un vides departaments

Adrese:

Newtown Road,  
Wexford, Īrija

Tālr.: 01 6782570

E-pasts:  
gpp@dccae.gov.ie

## GPP4 izaugsmes reģionu samīts...

Vienā paneldiskusijā uzmanība tika pievērsta faktoriem, kas ietekmē uzņēmumus piedalīties ZPI. Divi labākās prakses piemēri saistībā ar to tika uzsvērti diskusijas laikā: Pirmkārt, konsultāciju sesiju organizēšana uzņēmumiem, lai palīdzētu viņiem skaidri saprast visus pārskatītos ZPI kritērijus, kas var būt piemērojami viņu uzņēmumiem. Piešķiršanas kritēriju izpratne ir kritisks pirmais solis, lai uzņēmumi varētu praktiski izpildīt šos kritērijus un pēc tam paziņot par šo atbilstību savos piedāvājumos. Otrkārt, tika atzīmēts, ka paskaidrojumi par iepirkuma politiku var palīdzēt uzņēmumiem labāk iesaistīties ZPI. Šādas piezīmes varētu novērst jebkādas neskaidrības vai definīciju nepilnības, kas saistītas ar ZPI tiesību aktiem, un izveidot kopīgu pamatnoteikumu kopumu attiecībā uz ZPI, kā arī izskaidrot visus tehniskos, vides un vadības principus, kas ir ZPI konkursa procesa pamatā. Šis solis atkal padarītu ZPI pieejamāku privātiem uzņēmumiem, kuri vēl nav pietiekami labi praktizējuši savu piedāvājumu un saistīto produktu vai pakalpojumu piedāvājumu "zaļināšanu".

Citā paneldiskusijā galvenā uzmanība tika pievērsta projekta GPP4Growth centieniem izpētīt dzīves cikla izmaksu (LCC) metodoloģijas un rīkus, ko valsts iestādes varētu izmantot piedāvājumu novērtēšanai. 100% pētījuma laikā aptaujāto ieinteresēto pušu piekrita, ka LCC veikšanai ir nepieciešama formāla apmācība un ka ir nepieciešams visaptverošs LCC rīku komplekts.

Samita pēdējā paneldiskusijā tika runāts par zaļo produktu pieejamību tirgū. Šīs diskusijas laikā tika izcelti tehnisko specifikāciju un piešķiršanas kritēriju piemēri dažādām produktu kategorijām, piemēram, pārtikas dozatoriem, sanitārajiem dozatoriem un vienreizlietojamajiem izstrādājumiem, kā arī sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem. Galvenais jautājums no kopējās diskusijas bija ideja, ka tirgus var piedāvāt risinājumus sadarbības veidā; funkcionāls apraksts, kas vajadzīgs pircējam, apvienojumā ar agrīnas stadijas dialogu ar piegādātājiem tirgū, radīs zaļākas iespējas, nevis tad, ja pircēji vienkārši izvērš stingrus vides kritērijus, neapspriežoties ar tirgu, cerot, ka tirgus spēš nodrošināt piemērotu risinājumu.



Vairākām GPP4Growth ieinteresētajām personām, kas piedalījās Reģionu samitā, tika organizēta ekskursija pa atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu Wasteserv Malta. Ekskursijas laikā tika demonstrēts kravas automašīnas Wasteserv "Sort It Out" kravas automašīna, kas ļauj sabiedrības locekļiem viegli un pareizi atbrīvoties no bīstamiem materiāliem, piemēram, cepamās eļļas un gaismas caurulēm. Wasteserv Malta mērķis ir padarīt atbildīgu atkritumu apsaimniekošanu

## Nākamie soļi... GPP4Growth projekta otrā fāze

Reģionu samīts iezīmēja projekta GPP4Growth pirmās fāzes beigas. Interreg projekta pirmajā posmā būs otrais šī projekta posms, kas ilgs divus gadus. Otrajā posmā katrai partnerorganizācijai būs jāīsteno savi attiecīgie rīcības plāni. Īstenošanu uzraudzīs, lai nodrošinātu, ka visas ierosinātās darbības ir pabeigtas. Šī nepārtrauktā uzraudzība otrajā posmā ļaus arī GPP4Growth projektā reģistrēt un atzīt visas izmaiņas politikas instrumentos, kas ierosināti pirmā posma darba rezultātā.

## Vairāk informācijas

Šo politikas pārskatu sniedz Īrijas Republikas Komunikāciju, klimata politikas un vides departaments / Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, un tas ir balstīts uz Antverpenes provinces (GPP4Growth partneris) sagatavoto ziņojumu. Pilns ziņojuma nosaukums ir "Esošie pieredzes apmeklējumi GPP procesā un rezultāti: ziņojums par esošās pieredzes vizīti Antverpenes provincē 2019. gada 27. un 28. martā", un tas ir pieejams pēc pieprasījuma.

Apmeklējiet vietni [www.interregeurope.eu/gpp4growth](http://www.interregeurope.eu/gpp4growth), lai uzzinātu vairāk par GPP4Growth.